

Förstudie av fågelfauna – Varberg, Hallands län (2023)

OM RAPPORTEN:

Titel: Förstudie av fågelfauna – Varberg, Hallands län (2023)

Version/datum: 2023-12-29

Rapporten bör citeras enligt följande: Nordstrand, A. & Parsons, M. 2023. *Förstudie av fågelfauna – Varberg, Hallands län (2023)*. Calluna AB.

Omslag: Bilderna är Callunas arkivbilder tillsammans med en karta över utredningsområdet.

OM UPPDRAGET:

På uppdrag av: NEKTAB (Adress: Korpralsvägen 1A, 671 34 Arvika)

Uppdragsgivarens kontaktperson: Carolina Emanuelsson/Peter Waldeck

Utfört av: Calluna AB (organisationsnummer: 556575-0675)
Adress huvudkontor: Linköpings slott, 582 28 Linköping
Hemsida: www.calluna.se
Telefon (växel): +46 13-12 25 75

Projektledare: Lotten Johansson (Calluna AB)

Rapportförfattare och kartproduktion: Alexander Nordstrand & Malcolm Alexander Parsons (Calluna AB)

Kvalitetssäkring: Erik Edvardsson (Calluna AB)

Intern projektkod: LJN0004

Innehåll

1	Sammanfattning	4
2	Inledning	5
2.1	Uppdrag och syfte	5
2.2	Utredningsområdet	5
2.3	Lagstiftning om fågelfaunan	6
3	Metod och genomförande	8
3.1	Datainsamling artförekomst	8
3.2	Tolkning av data	8
4	Resultat	10
4.1	Artförekomst	10
5	Förekomst och potential för hänsynskrävande arter	13
	Rovfåglar	13
	Lommar	13
	Ugglor	13
	Nattskärra	14
	Vadare	14
6	Bedömning av utredningsbehov	15
7	Slutsatser	16
8	Referenser	17

1 Sammanfattning

Calluna AB har 2023 på uppdrag av NEKTAB med slutkund Ellevio genomfört en förstudie av fågel vid Varberg, där det planeras att anläggas en ny markdragen kraftledningskabel på 4,5 kilometer. Förstudien omfattar insamling och analys av tidigare fågelobservationer av samtliga relevanta fågelgrupper från Artportalen och skyddsklassade data från SLU ArtDatabanken. Utredningsområdet för skrivbordsstudien utgörs av en buffertzona på 500 m kring den planerade ledningsdragningen. Arbetet utfördes under december 2023 och följs upp av en naturvärdesinventering (NVI) under fältsäsongen 2024.

Förstudien är en redovisning av vilka rödlistade, i fågeldirektivets bilaga 1 upptagna och/eller kraftigt minskande fågelarter som förekommer eller bedöms förekomma, vilka som behöver utredas vidare samt hur detta bör göras. Förstudien ska ses och användas som en tidig indikator på om det finns kända revir eller häckningar inom eller i anslutning till planerad ledningsdragning.

Under denna förstudie noterades 61 fågelarter som kan anses hänsynskrävande och som också bedöms kunna häcka regelbundet inom utredningsområdet. Resultaten från förstudien ger bedömningen att den planerade verksamheten kan utföras utan negativ påverkan på fågellivet, så länge det sker med försiktighet, dvs. utanför känsliga arters häckningsperioder. Om sådan hänsyn inte kan tas, bör man först genomföra en kompletterande inventering i form av häckfågeltaxering/linjetaxering för att mer noggrant kartlägga häckande fågelarter i det berörda området innan åtgärden utförs.

2 Inledning

2.1 Uppdrag och syfte

Miljökonsultföretaget Calluna AB har 2023 på uppdrag av NEKTAB utfört en förstudie av fågelfaunan längs ett stråk i östra kanten av Varbergs tätort. Bakgrunden till uppdraget är att Ellevio planerar anlägga en 4,5 kilometer lång kraftledning i form av markkabel.

Denna fågelförstudie syftar till att beskriva och värdera kända kunskapsunderlag för fågelfaunan i området för den planerade verksamheten. Studien beskriver förutsättningarna för fåglar inom området och i angränsande terräng. Den lokala fågelfaunan värderas genom redovisning av förekomst av fåglar som är känsliga för påverkan inom eller nära utredningsområdet, så kallade *hänsynskrävande fågelarter*.

Resultatet av studien ligger till grund för bedömning av inventeringsbehov i området för planerad verksamhet.

2.2 Utredningsområdet

Markkabeln planeras anläggas i östra kanten av Varberg, i Hallands län och Varbergs kommun (se figur 1). Utredningsområdet för skrivbordsstudien utgörs av sträckan för den planerade kabeln (även kallad projektområdet) (fig.1), samt en buffertzona om 500 meter omkring denna sträcka (utredningsområdet).

Miljön inom utredningsområdet utgörs huvudsakligen av antropogent påverkad miljö i form av stadsbebyggelse och jordbruksmark, med inslag av mindre dammar, våtmarker och trädbestånd.

Figur 1. Kartan visar en översikt över utredningsområdets geografiska läge i förhållande till Varberg och utredningsområdets avgränsning med buffertzoon runt projektområdet för den planerade nedläggningen av kraftledningskabel.

2.3 Lagstiftning om fågelfaunan

Den svenska lagstiftningen för skydd av fågelfaunan bygger på EU:s fågeldirektiv (2009/147/EG). Direktivet är införlivat i den svenska lagstiftningen, bland annat genom artskyddsförordningen (2007:845). Enligt 4 § artskyddsförordningen är alla vilda fåglar fridlysta. Artskyddsförordningen innehåller förbud, bland annat mot att avsiktligt förstöra eller skada vilda fåglars bon eller ägg och avsiktligt störa vilda fåglar, särskilt under deras häcknings- och uppfödningstid. Störningar som saknar betydelse för att bibehålla populationen av fågelarten på en tillfredsställande nivå eller för att återupprätta populationen till en sådan nivå omfattas inte av förbudet i 4 § artskyddsförordningen.

Efter de förändringar i artskyddsförordningen som trädde i kraft 1 oktober 2022 publicerade Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen en gemensam tolkning rörande fridlysning av fåglar i samband med skogsbruk. Denna PM understryker att de förändringar som genomförts i artskyddsförordningens 4 § inte heller framledes ska tolkas som ett individskydd vid

verksamheter som exempelvis skogsbruk, som har ett annat syfte än att avsiktligt fånga eller döda fåglar, eller förstöra eller skada deras bon. (Naturvårdsverket 2022)

Mot bakgrund av detta är det viktigt att i utredningsarbetet och vid bedömning av påverkan fokusera på att en störning, särskilt under häcknings- och uppfödningstid, inte påverkar populationen negativt, samt att undvika påverkan på särskilt hotade arter med en negativ populationsutveckling, det vill säga arter vars population och bevarandestatus riskerar att påverkas negativt av en verksamhet. Se faktabeskrivning nedan för Naturvårdsverkets rekommendationer gällande prioritering av fågelarter.

Föreliggande fågelförstudie baseras till stor del på analys av tidigare kända förekomst av prioriterade fågelarter.

NATURVÅRDSVERKET REKOMMENDATION GÄLLANDE PRIORITERING AV FÅGELARTER

Alla vilt förekommande fågelarter är skyddade enligt 4 § artskyddsförordningen.

Naturvårdsverkets vägledning säger dock att följande grupper bör prioriteras även om alla fågelarter omfattas:

- Arter markerade med B i artskyddsförordningens bilaga 1 (betyder att de är upptagna i bilaga 1 till EU:s fågeldirektiv).
- Rödlistade arter.
- Arter vars populationer har minskat med 50 % eller mer sedan 1980.

RÖDLISTADE ARTER

Rödlisting visar risken att en art dör ut. Bedömningen görs bl.a. genom att jämföra artens utbredning, populationsstorlek, populationsförändring samt grad av habitatfragmentering mot en uppsättning kriterier.

Som **rödlistad** benämns de arter som uppfyller kriterierna för någon av kategorierna: nationellt utdöd (RE), akut hotad (CR), starkt hotad (EN), sårbar (VU), nära hotad (NT) eller kunskapsbrist (DD). Som **hotad** benämns de rödlistade arter som kategoriseras som antingen CR, EN eller VU.

Rödlistningsangivelser i denna utredning följer den senaste rödlistan från Artdatabanken.

3 Metod och genomförande

Inom Callunas uppdrag genomfördes en förstudie av fågelfauna vid Varberg i Hallands län under 2023. Detaljer kring använda metoder och genomförandet beskrivs nedan.

3.1 Datainsamling artförekomst

Utredningsområde för datasökning

Skrivbordsstudien fokuserar på att utreda skyddsvärda fågelfynddata inom utredningsområdet vid Varberg (se figur 1). För att skapa en mer fullständig bild av fågelfynd i landskapet har Calluna analyserat ett utökat landskapsavsnitt kring projektområdet som inkluderar 500 meters buffertzona (utredningsområdet). Projektområdet definieras av själva området inom vilket markkabeln planeras att anläggas.

Rapporterade fågelfynddata

Föreliggande fågelförstudie presenterar till Artportalen inrapporterade fågelobservationer samt förekomst av skyddsklassade data hämtade från SLU Artdatabanken (2023).

Utdragen av artfynd ur Artportalen och från SLU Artdatabanken inkluderar fynd från 2000-01-01 till och med 2023-12-11 och innefattade fynd av skyddsvärda fåglar inklusive skyddsklassade uppgifter. Ortofoto är hämtat från Lantmäteriets öppna data.

Det analyserade dataunderlaget presenteras sedan sammanfattat (inte i detalj) i syfte att tydliggöra de fågelförekomster som bör undersökas närmare inför denna typ av verksamhet.

3.2 Tolkning av data

Fågelobservationer hämtade från Artportalen och SLU Artdatabanken inom aktuellt utredningsområde sammanställdes inledningsvis. Därefter har de fågelarter sorterats ut till vilka särskild hänsyn bör tas vid verksamhet med anläggning av kraftledningskabel.

Hänsynskrävande arter

Arter som särskilt riskerar att påverkas vid anläggning av markkabel inkluderar bland annat arter som är markerade med SB⁽¹⁾ i bilaga 1 i artskyddsförordningen (SFS 2007:845), och/eller är rödlistade i Sverige 2020⁽²⁾ (SLU Artdatabanken 2020) samt arter som minskat med mer än 50% i Sverige sedan 1980 (Eionet 2022).

I tabell 1 presenteras förteckningen över de särskilt hänsynskrävande arter som observerats inom utredningsområdet öster om Varberg.

Osäkerheter i inrapporterade data

Vid analys av fågelobservationer som ingår i dataunderlaget är det av stor vikt att känna till att rapportering av fågelobservationer i Artportalen ofta sker från redan inlagda allmänna fågellokaler, vilka ofta har dålig lägesnoggrannhet. En fågelokal som i Artportalen har sin centrumpunkt belägen på en viss plats kan omfatta observationer av fåglar som gjorts mer än tre kilometer från centrumpunkten. För den som rapporterar fågelfynd till Artportalen är det enkelt och bekvämt att rapportera sina observationer till en i systemet redan inlagd fågelokal, även om detta inte är det mest noggranna sättet att registrera fynd.

Svårigheter att bedöma lämplig punkt för en fågelrapport uppstår även på grund av att fåglar ofta rör sig över stora områden och vissa arter kan observeras från långa avstånd.

Till detta bör läggas att många fågelskådare medvetet rapporterar med låg exakthet, eller inte alls, i syfte att skydda uppgifter om revir, häckningsplatser eller spelplatser, då det hos många förekommer en misstro mot myndigheternas handhavande av skyddade uppgifter.

Därför behöver analysen vanligen omfatta ett betydligt större område än projektområdet och kompletteras genom kontakter med artskyddsprojekt eller intressegrupper samt om möjligt med fågelskådare med lokalkännedom.

4 Resultat

4.1 Artförekomst

Inom utredningsområdet för den planerade verksamheten med markkabel vid Varberg finns enligt Artportalen och SLU Artdatabanken 2 746 rapporterade observationer av fågelarter som kan sägas vara av särskilt intresse att beakta vid anläggning av markkabel.

61 fågelarter som kan ses som särskilt hänsynskrävande har också bekräftats eller bedömts vara regelbundet häckande i den aktuella delen av landet (SLU Artdatabanken, 2023), och det är dessa som återfinns i tabell 1 nedan. 44 av dessa arter är upptagna på den svenska rödlistan (SLU Artdatabanken 2020) och 25 i fågeldirektivets bilaga 1 (EU 2009). Tabellen inkluderar inte sådana arter som uppträder i regionen utanför häckningstid eller som rena rariteter, ej heller fågelarter som innehar viss potential att häcka inom området men i sådan låg grad att det får anses försumbart i sammanhanget.

Listan är framtagen utifrån rådande kunskapsläge inom det aktuella utredningsområdet. Ingen ytterligare kunskap om artförekomst för fågelarter i utredningsområdet och dess närhet har inhämtats genom kontakt med lokala ornitologiska föreningar. Detta eftersom utredningsområdet ligger lättillgängligt och stadsnära på sådant vis att fåglar som uppehåller sig där lätt blir upptäckta och rapporterade av allmänheten. Våra utsök från Artportalen bedöms därför vara fullgoda för ändamålet.

Nedan listas i tabellform förekomster av hänsynskrävande arter inom utredningsområdet vid Varberg, baserat på rapporterade artobservationer i Artportalen och de sekretessbelagda fynduppgifter som begärts ut från Artdatabanken.

Tabell 1. Påträffade hänsynskrävande, potentiellt häckande fågelarter i utredningsområdet. Förkortningar i kolumnrubriker avser:

Antal = totalt antal rapporterade observationstillfällen.

RL = rödlistad enligt den senaste rödlistan med angiven rödlistningskategori: Akut hotad (**CR**), Starkt hotad (**EN**), Sårbar (**VU**), Nära hotad (**NT**), Kunskapsbrist (**DD**).

F.dir. = upptagen i fågeldirektivets bilaga 1 (d.v.s. "S, B" i bilaga 1 till artskyddsförordningen).

SM50 = starkt minskande, -50% sedan 1980.

S. observerad = datum för senast rapporterade observationen av arten.

S. häckningsind. = datum för senast rapporterade häckningsindikation för arten. Även svaga häckningskriterier, som t.ex. spel/sång, räknas här.

Artnamn	Antal	RL	F.dir.	SM50	S. observerad	S. häckningsind.
Backsvala <i>Riparia riparia</i>	35	VU		X	2022-07-19	2022-05-18
Berguv <i>Bubo bubo</i>	2	VU	X		2015-02-05	
Bivråk <i>Pernis apivorus</i>	15		X	X	2020-05-26	
Björktrast <i>Turdus pilaris</i>	111	NT			2023-10-22	2006-07-02
Brun kärrhök <i>Circus aeruginosus</i>	19		X		2020-04-21	
Buskskvätta <i>Saxicola rubetra</i>	10	NT			2022-05-07	
Drillsnäppa <i>Actitis hypoleucos</i>	2	NT			2021-05-29	
Duvhök <i>Accipiter gentilis</i>	36	NT			2021-01-01	
Ejder	1	EN		X	2001-04-01	

Artnamn	Antal	RL	F.dir.	SM50	S. observerad	S. häckningsind.
<i>Somateria mollissima</i>						
Entita <i>Poecile palustris</i>	36	NT		X	2023-02-13	2018-05-20
Fiskgjuse <i>Pandion haliaetus</i>	8		X		2022-04-29	
Fiskmås <i>Larus canus</i>	35	NT			2023-03-27	2020-05-08
Fisktärna <i>Sterna hirundo</i>	1		X		2001-04-24	
Gravand <i>Tadorna tadorna</i>	7	NT			2022-06-06	
Gråtrut <i>Larus argentatus</i>	54	VU			2023-01-01	
Grönbena <i>Tringa glareola</i>	1		X		2022-05-15	
Grönfink <i>Chloris chloris</i>	1128	EN			2023-06-06	2023-04-02
Grönsångare <i>Phylloscopus sibilatrix</i>	24	NT			2023-05-20	2023-05-20
Gulsparv <i>Emberiza citrinella</i>	86	NT		X	2023-01-01	2020-07-16
Havstrut <i>Larus marinus</i>	8	VU		X	2023-01-01	
Havsörn <i>Haliaeetus albicilla</i>	9	NT	X		2021-05-19	
Hornuggla <i>Asio otus</i>	16	NT			2023-03-12	2012-06-20
Hussvala <i>Delichon urbicum</i>	41	VU		X	2023-05-13	
Jorduggla <i>Asio flammeus</i>	1		X		2017-03-11	
Kornknarr <i>Crex crex</i>	2	NT	X		2010-07-17	2010-07-17
Kricka <i>Anas crecca</i>	4	VU			2021-04-16	2021-04-02
Kråka <i>Corvus corone</i>	63	NT			2023-01-01	2020-01-01
Kungsörn <i>Aquila chrysaetos</i>	5	NT	X		2015-02-08	
Ljungpipare <i>Pluvialis apricaria</i>	4		X		2010-09-26	
Mindre hackspett <i>Dryobates minor</i>	54	NT		X	2023-10-05	2022-05-17
Nattskärra <i>Caprimulgus europaeus</i>	2		X		2018-07-31	2018-07-31
Pilgrimsfalk <i>Falco peregrinus</i>	26	NT	X		2021-02-22	
Pärluggla <i>Aegolius funereus</i>	1		X		2005-11-07	
Rapphöna <i>Perdix perdix</i>	22	NT		X	2023-04-30	2023-04-30
Rosenfink <i>Carpodacus erythrinus</i>	2	NT		X	2019-05-16	2006-06-13
Röd glada <i>Milvus milvus</i>	51		X		2023-04-19	

Artnamn	Antal	RL	F.dir.	SM50	S. observerad	S. häckningsind.
Rödvingetrast <i>Turdus iliacus</i>	85	NT			2023-10-28	2019-04-06
Rörsångare <i>Acrocephalus scirpaceus</i>	6	NT		X	2020-06-05	2020-06-05
Silvertärna <i>Sterna paradisaea</i>	1		X		2009-10-07	
Skrattmå <i>Chroicocephalus ridibundus</i>	34	NT		X	2022-05-24	
Smådopping <i>Tachybaptus ruficollis</i>	13	NT			2021-05-29	2021-05-15
Smålom <i>Gavia stellata</i>	1	NT	X		2021-01-01	
Sparvuggla <i>Glaucidium passerinum</i>	10		X		2011-11-15	
Spillkråka <i>Dryocopus martius</i>	24	NT	X		2023-05-27	2023-04-02
Stare <i>Sturnus vulgaris</i>	104	VU		X	2023-08-01	2021-06-06
Storspov <i>Numenius arquata</i>	20	EN			2022-08-10	2020-04-09
Strandskata <i>Haematopus ostralegus</i>	39	NT		X	2022-05-24	2019-03-20
Svart rödstjärt <i>Phoenicurus ochrurus</i>	19	NT			2021-11-09	2021-06-22
Svartvit flugsnappare <i>Ficedula hypoleuca</i>	134	NT			2023-05-24	2023-05-24
Sångsvan <i>Cygnus cygnus</i>	14		X		2023-01-09	
Sävspurv <i>Emberiza schoeniclus</i>	8	NT		X	2021-05-29	2017-06-28
Talltita <i>Poecile montanus</i>	13	NT		X	2005-02-17	
Tofsvipa <i>Vanellus vanellus</i>	37	VU			2016-06-20	2016-06-20
Tornseglare <i>Apus apus</i>	97	EN		X	2023-05-28	2021-08-21
Trana <i>Grus grus</i>	46		X		2023-05-19	
Trädlärika <i>Lullula arborea</i>	15		X		2018-10-07	2006-04-10
Törnskata <i>Lanius collurio</i>	7		X		2023-05-27	2023-05-27
Vaktel <i>Coturnix coturnix</i>	10	NT			2023-05-21	2023-05-21
Vit stork <i>Ciconia ciconia</i>	1	EN	X		2003-04-15	
Vitkindad gås <i>Branta leucopsis</i>	11		X		2021-03-12	
Ärtsångare <i>Curruca curruca</i>	74	NT			2023-05-21	2023-04-28

5 Förekomst och potential för hänsynskrävande arter

Nedan beskrivs, på ett övergripande plan, förekomst av hänsynskrävande fågelarter som bedöms riskera negativ påverkan vid anläggning av en markkabel, tillsammans med föreslagna försiktighetsåtgärder.

Dagrovfåglar (inklusive örnar), ugglor, lommar och vadare är hänsynskrävande arter och artgrupper i det analyserade materialet som fallit ut av tabellen ovan. För respektive artgrupp diskuteras huruvida de är sannolika att påträffas i utredningsområdet, baserat på observationer och lokal kännedom om fågelrika områden i närområdet.

Rovfåglar

Bland rovfåglar finns inom utredningsområdet och buffertzonen om 500 meter observationer av följande hänsynskrävande rovfågelarter: bivråk, brun kärrhök, duvhök, fiskgjuse, havsörn, kungsörn, pilgrimsfalk och röd glada.

Många av dessa observationer rör överflygande/förflygande individer (för bivråk, brun kärrhök, fiskgjuse, havsörn och kungsörn gäller det *samtliga* observationer), och även om flera av arterna bevisligen uppehåller sig i utredningsområdet är ingen av dem hårt knuten till lokalen eller dess biotoper som sådana. Inga observerade häckningsindikationer finns rapporterade för någon av rovfågelarterna, även om det inte vore uteslutet för röd glada, eller åtminstone i närområdet för duvhök.

Utöver ovanstående arter bedömer Calluna att flera vanligare rovfåglar, så som lärkfalk, ormvråk, sparvhök och tornfalk, skulle kunna häcka inom utredningsområdet eller i dess direkta närhet.

Lommar

Inom utredningsområdet förekommer flera små dammar. Inom utredningsområdet och buffertzonen om 500 meter finns en (1) observation av smålom, överflygande, från januari 2021. Förekommande vattenmiljöer utgör inte lämpligt habitat för lommar.

Ugglor

Bland inrapporterade observationer av ugglor inom utredningsområdet finns fem arter som anses vara särskilt hänsynskrävande: berguv, hornuggla, jorduggla, pärluggla och sparvuggla.

Hornuggla har rapporterats vid totalt 16 tillfällen inom utredningsområdet och en buffertzon om 500 meter. En dokumenterad lyckad häckning förekommer från år 2012, i form av tigggläten från minst tre ungar, vid Erlandsgården i Träslöv. Beroende på vilka träd som är tänkta att fällas vid anläggningen av markkabeln, bör sådan verksamhet förläggas till en tid utanför ugglors och andra trädlevande fåglars häckningsperioder (se avsnitt 6).

Inom utredningsområdet har jorduggla och pärluggla rapporterats en (1) gång vardera sedan 2000. Ingen av de två arterna häckar regelbundet i den aktuella delen av landet: jorduggla främst i norra Sverige, och observationen rör sannolikt en flyttande individ som uppehöll sig i området i mars 2017. Sparvuggla har observerats tio gånger, medan berguv uppträder endast sporadiskt enligt det fåtal observationer som gjorts av denna art.

Vadare

Bland vadare finns inom utredningsområdet och en buffertzona om 500 meter observationer av sju arter: drillsnäppa, grönbena, ljungpipare, storspov, strandkata och tofsvipa som kan sägas vara särskilt hänsynskrävande.

De vanligaste arterna är strandkata (39 rapporterade fynd) följd av tofsvipa (37 fynd) och storspov (20 fynd), medan övriga arter bara har observerats mellan 1-4 gånger vardera sedan år 2000. Tofsvipa och antagligen storspov och strandkata häckar regelbundet i omkringliggande odlingslandskap inom utredningsområdet. Calluna bedömer att även i Sverige vanligt förekommande arter av vadare, som mindre strandpipare och morkulla, skulle kunna häcka inom utredningsområdet.

Övriga fågelarter

Här återfinns de flesta av tabellens fåglar som faktiskt rapporterats som häckande inom utredningsområdet. Många av dessa är relativt vanliga och allmänt häckande, även om flera är rödlistade. Calluna bedömer att de försiktighetsmått som redogörs för under följande avsnitt är tillräckliga för att undvika negativ störning av någon av dessa arter.

6 Bedömning av utredningsbehov

NEKTAB har angett att träd kommer att avverkas vid nedgrävning av markkabeln, och Calluna vill poängtera att såväl träd som kringliggande odlingslandskap i direkt anslutning till planerad verksamhet kan utgöra häckningsmiljöer för flera av de hänsynskrävande arterna i tabell 1. Det är därför av vikt att den planerade kraftledningen anläggs under en tid på året som ligger utanför hänsynskrävande arters häckningsperiod (1 april till 30 juli), förslagsvis senare på hösten när eventuella fågelungar hunnit bli flygfärdiga, allt för att minimera risken att störa fåglarna under deras pågående häckning eller oavsiktligt förstöra deras bon.

De fågelarter som listas i tabell 1 är sådana som regelbundet häckar i den aktuella delen av landet, och därmed kan komma att påverkas negativt vid själva nedläggningen av markkabeln. Detta är dock under förutsättning att verksamheten utförs under häckningsperiod. Om arbetet med kabeln, som är kortvarigt och en engångsåtgärd, kan förläggas till en tid utanför känsliga arters häckningsperioder, bedöms den negativa påverkan på fågellivet bli minimal.

Om sådan hänsyn kan iakttas, bedömer Calluna i denna förstudie att det inte finns något behov av vidare utredningar eller särskilda inventeringar¹. Däremot, om anläggningsarbetet av en eller annan anledning inte kan utföras utanför häckningsperiod, kan en kompletterande utredning i form av vanlig häckfågeltaxering/linjetaxering behöva utföras i spåret av den tänkta kabeldragningen. Detta för att införskaffa ett mer fullständigt kunskapsunderlag om vilka fågelarter som faktiskt häckar inom utredningsområdet, innan kabeldragningen utförs.

---

¹ Rådande kunskap om artförekomst baseras på inrapporterade artobservationer av olika kvalitet och noggrannhet. Utökade inventeringar och kompletterande inventeringar rekommenderas när det finns behov att säkerställa kunskapen om artförekomst och minimera de osäkerheter som finns kopplade till inrapporterade artobservationer.

7 Slutsatser

Fågelförstudien för området östra Varberg sammanfattar och värderar känd kunskap om artförekomster för samtliga skyddsvärda fågelarter. Utifrån dessa resultat drar Calluna slutsatsen att planerade åtgärder vid östra Varberg kan utföras utan negativ påverkan på fågellivet.

Existerande ornitologiska värden att beakta vid anläggning av markkabel är i första hand knutna till häckande fåglar. Calluna bedömer att dessa fågelarter sannolikt kunde påverkas negativt genom indirekt störning av buller, samt direkt påverkan av grävning, vid själva anläggningstillfället.

Utifrån förstudiens resultat om kända boplatser och häckningsområden, i projektområdet och dess närområde (för mer detaljer se avsnitt 5), bedömer Calluna att negativ störning helt eller nästan helt kan undvikas så länge anläggningsarbetet anpassas tidsmässigt till en tid utanför hänsynskrävande fågelarters häckningsperioder (dvs. utanför perioden 1 april till 30 juli). Om sådan hänsyn ändå inte kan iakttas vid arbetet, kan en standard häckfågeltaxering/linjetaxering behöva utföras som kompletterande utredning, innan kabeldragningen kan utföras.

8 Referenser

- Eionet (2022). *Article 12 Web Tool – Species Trends at Member State Level*. [online] Tillgänglig: <https://nature-art12.eionet.europa.eu/article12/report?period=3&country=SE> [Datum för åtkomst: 2022-11-10]
- EU (2009). *Directive 2009/147/EC of the European Parliament and of the Council of 30 November 2009 on the Conservation of Wild Birds*.
- Naturvårdsverket (2022). *Artskyddshandboken och vägledning om artskydd*. [online] Tillgänglig: <https://www.naturvardsverket.se/vagledning-och-stod/arter-och-artskydd/artskyddshandboken-och-vagledning-om-artskydd>.
- SLU Artdatabanken (2020). *Rödlistade arter i Sverige 2020*. SLU, Uppsala.
- SLU Artdatabanken (2023). *Utdrag av Artportalens rapporterade fågelobservationer samt eventuella skyddsklassade observationer i utredningsområdet*. [Utdrag gjort den: 2023-10-18].